

[J. S. Foget.]

opretholdtes ved Landbrugets Kapitalindsats dengang. Derfor har man al mulig Grund til at være Landbruget taknemmelig for, at det udvidede Produktionsapparatet. Men at man ikke kunde udvide Produktionsapparatet uden samtidig at stifte Gæld, uden samtidig at laane dertil, det maa da staa ethvert tænkende Menneske klart.

Jeg har ønsket at fremsætte disse Oplysninger for at fastslaa, at det er falsk Tale, naar man siger, at Landbruget er forgældet mere end Byerhvervene. Og naar man taler om, at Landbrugets Gæld skal drives ned, saa bliver det ikke saa let, al den Stund Bygningerne opretholdes i den nuværende Pris, thi skal man i Dag paa Husmandsbrug og paa de fleste Gaardmandsbrug bygge nye Bygninger og købe nyt Inventar, og man saa trækker Købesummen herfor fra den nuværende Handelsværdi, saa bliver der ikke meget tilbage at betale for Jorden, ja, i mange Tilfælde vil den Pris, man skal betale for Bygninger og nyt Inventar, overstige den Handelspris, der i Øjeblikket gælder for den hele Landbrugsejendom. Jeg kender en Mand, som har et Statshusmandsbrug. Det staa ham i 21 000 Kr. Han har ca. 15 Tdr. Land og Bygninger. Den samme Mand har en Broder, som byggede et Hus med 2 Lejligheder. Det kostede ogsaa ham 21 000 Kr., men denne Mand har let ved at forrente de 21 000 gennem Lejeindtægten, hvorimod Statshusmanden ikke kan skaffe Renter og Afdrag af sine 21 000, til Trods for at han dog har 15 Tdr. Land at dyrke. Dette belyser hele Forholdet og beviser, at Regeringen hellere skulde tage fat paa at forbedre Landbrugets Arbejdsvilkaar gennem bedre Priser og Afsætningsforhold, nu da man alligevel er gaaet til at forhøje Renten i Stedet for at nedsætte den, end stadig at tale om Gældsnedskrivning og Gældsnedskrivning og intet at ville gennemføre derudover — og heller ikke dette vil den jo gennemføre paa virkelig effektiv Maade.

Dette synes Regeringen imidlertid ikke at ville forstaa. Man fastholder et Prisniveau i Landbruget, som skal staa urørt. Man fastholder, at Bønderne skal vedblive at arbejde paa det nuværende Prisniveau, og endog de Følger, som kommer heraf, vil man ikke være med til at afvende. Man har afslaaet Hjælp til Indfrielse af Høstpantebreve. Man har druknet vort Forslag om en rimelig Afvikling af de ved Akkordloven indfrosne Beløb. Spørgsmaalet om Henstand med Renter og Afdrag

har man foreløbig vist en kold Skulder, og nu, da vi fremsætter Forslag om en Række Ændringer i Gældssaneringsloven, afviser man ogsaa største Parten heraf.

Jeg skal dog straks anerkende, at Forslaget har haft godt af at komme i Udvalg, hvad angaar 2 Punkter. For det første erkender man, at Skatte- og Terminsrestancer bør medtages — det var det, vi foreslog, men jeg maa beklage, at man ikke har givet det Udtryk i selve Forslaget. Jeg henstiller dog meget indtrængende, at man snarest sender Bestemmelsen ud til Akkordudvalgene for derigennem at tilbagekalde de Cirkulærer, som hidtil er udsendt, og som havde det modsatte Indhold. For det andet er der truffet Beslutning om, at Akkordlaan for Fremtiden kan medtages. Jeg har hele Tiden fundet det urimeligt, at man har stillet sig paa det Standpunkt, at man ikke vilde indløse Akkordlaan. Ogsaa denne Forbedring haaber jeg snarest maa træde i Kraft.

Jeg vil her fremføre et enkelt Eksempel. Jeg staa her med en Meddelelse om, at en Husmand skal have sin Ejendom stillet til Tvangsauktion. Han har 8 Børn, har altsaa en stor Familie at forsørge. Han er kommet i Restance paa Grund af sit Akkordlaan. Man skriver til ham fra Erhvervenes Laanefond: „Tvangsauktionens Gennemførelse vil være nødvendig, for at Fonden kan konstatere sit Tab og gøre sit Krav gældende mod eventuelle Kautionister og endelig kræve sit Tab dækket af Finansministeriet.“ Det er altsaa det, man skriver fra Erhvervenes Laanefond, efter at Manden har søgt Saneringslaan, og efter at dette er blevet afslaaet. Man har altsaa afslaaet at tage Erhvervenes Laanefond med ind i Saneringslaanet, idet man simpelt hen har sagt, at man ikke vil afløse det ene Statslaan med det andet. Jeg tror, det er paa høje Tid, at man ændrer denne Anskuelse, og jeg tror, at hvis man overhovedet vil have, at Gældssaneringsloven skal være effektiv, maa man være paa Vagt over for Tilfælde som dem, jeg her har fremført et Eksempel paa, og hvoraf der findes adskillige.

Bortset fra disse 2 Punkter maa jeg beklage, at Flertallet ved de foreslaaede Ændringer har forringet Forslaget.

Ændringsforslaget til § 1, der gaar ud paa, at Fredningen højst kan gennemføres for 16 Uger ad Gangen, finder jeg er et Tilbageskridt. Den oprindelige Affattelse: „indtil Sagens Behandling er afsluttet“, var mere klar og vilde ikke volde saa mange Bryderier. Regeringen har faktisk indirekte